

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

Sayı : E-32661919-610- 98
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

30.09/2025

7/32358

7/32507

7/32516

7/32518

7/32668

7/32759

- İlgi : a) 21/08/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1685623 sayılı yazınız. 7/32866
b) 27/08/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1687203 sayılı yazınız. 7/32867
c) 27/08/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1687485 sayılı yazınız. 7/32986
ç) 27/08/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1688495 sayılı yazınız. 7/32990
d) 29/08/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1689506 sayılı yazınız. 7/32993
e) 03/09/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1691507 sayılı yazınız. 7/33090
f) 03/09/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1692096 sayılı yazınız. 7/33090

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d-e-f)'de kayıtlı yazıyla iletilen İzmir Milletvekili Mustafa BİLİCİ'nin 7/32358 ve 7/32993, Iğdır Milletvekili Yılmaz HUN'un 7/32507, Kayseri Milletvekili M. Baki ERSOY'un 7/32516, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/32518, Konya Milletvekili Barış BEKTAŞ'ın 7/32668, Uşak Milletvekili Ali KARAOBA'nın 7/32759, Ankara Milletvekili Adnan BEKER'in 7/32866, Adana Milletvekili Ayhan BARUT'un 7/32867, Bitlis Milletvekili Semra ÇAĞLAR GÖKALP'in 7/32986, Elazığ Milletvekili Gürsel EROL'un 7/32990 ile Şırnak Milletvekili Nevroz UYSAL ASLAN'ın 7/33090 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (23 Sayfa)

İĞDIR MİLLETVEKİLİ YILMAZ HUN'UN 7/32507 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Mesleki Eğitim Merkezi (MESEM) kökleri Anadolu'da 11. yüzyıldan 15. yüzyıla kadar sanat, ticaret ve ekonomi alanlarında ışık tutan esnaf ve sanatkâr kurumu niteliğindeki Ahilik kültürüne dayanan iş yeri tabanlı mesleki eğitimi öne çıkaran bir programdır. Cumhuriyet sonrası çıraklık eğitimine ilişkin ilk yasal düzenleme 1977'de 2089 sayılı Çırak, Kalfa ve Ustalık Kanunu ile yapılmış, 1986'da çıkarılan 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ile çırak, kalfa ve ustaların eğitimi ile okullarda ve işletmelerde yapılacak mesleki eğitime ilişkin esaslar belirlenmiştir. Çıraklık eğitimi, 02.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanun ile zorunlu örgün ortaöğretim kapsamına alınmıştır. 1977 yılından bugüne mesleki eğitim merkezleri bir mesleki ve teknik eğitim program türü olarak uygulanmaya devam etmektedir.

Ülkemizin nitelikli iş gücü ihtiyacı çerçevesinde öğrencilerin; ilgi, istek, yetenek ve kişilik özelliklerinin ortaya çıkarılması, başarılı ve mutlu olabilecekleri bir mesleği seçmeleri için meslekler hakkında bilgilendirilmeleri, eğitim sistemi ile çalışma hayatı arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi ülkemiz insan kaynağının geliştirilmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda mesleki eğitim merkezleri; ülkemizin meslek sahibi insan ihtiyacını karşılayabilmek adına çalışmalarını sürdürmektedir.

09.12.2016 tarihli 29913 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 6764 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda değişiklik yapılarak çıraklık eğitimi örgün ve zorunlu eğitim kapsamına alınarak mesleki eğitim merkezleri Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlanmıştır. Çıraklık eğitiminin örgün ve zorunlu eğitim kapsamına alınması ile ekonomimizin temel yapı taşı olan işletmelerin nitelikli iş gücü ihtiyacının karşılanması ve çırak öğrencilerimizin ahilik kültüründen gelen usta çırak ilişkisiyle mesleklerini işbaşında öğrenmeleri amaçlanmıştır.

Mesleki eğitim merkezi programı, örnekleri farklı ülkelerde de bulunan iş yeri tabanlı mesleki eğitim programı olarak uygulanmaktadır. Bu programda öğrenciler teorik eğitimlerini okulda pratik eğitimlerini ise işletmelerde usta öğretici gözetiminde ve koordinatör öğretmenlerin kontrolünde belirli bir program dâhilinde almaktadırlar. Mesleki eğitim merkezi programının işletmeler ile kurulmuş olan organik bağı ve iş birliği neticesinde öğrencilerin mesleki bilgi, beceri ve yetkinliklerinin gelişmesine büyük ölçüde olumlu etkisi olduğu değerlendirilmektedir. MESEM'e kaydolabilmek için en az 14 yaşında olmak ve ortaokul mezunu olmak gereklidir. Öğrenciler, bir işletmeyle yapılan sözleşme doğrultusunda haftada dört gün iş yerinde pratik eğitim alırken haftada bir gün de okulda mesleki teorik dersler ve genel kültür dersleri görmektedir. Bu süreçte düzenli olarak yapılan beceri sınavlarını başarıyla tamamlayan öğrenciler; 11. sınıfta kalfalık, 12. sınıfta ise ustalık belgesi almaya hak kazanmaktadır.

Mesleki Eğitim Merkezi Programında öğrenim görmekte olup işletmelerde beceri eğitimi yapan öğrencilere işletmeler tarafından ödenecek ücretler ile bu ücretlere yönelik Devlet katkısı tutarları 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25 ve geçici 12'nci maddesi ile belirlenmiş olup Kanun'un geçici 12'nci maddesi uyarınca mesleki eğitim merkezi programı öğrencilerine işletmelerin ödemesi gereken ücretin tamamı Devlet katkısı kapsamında işletmelere geri ödenmektedir.

14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun "Ortaöğretim" bölümünün "Kapsam" başlıklı 26. maddesinde yer alan "*Ortaöğretim; ilköğretime dayalı dört yıllık zorunlu örgün veya yaygın öğrenim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumları ile mesleki eğitim merkezlerinin tümünü kapsar. Bu okul ve kurumları bitirenlere, bitirdikleri programın özelliğine göre diploma verilir. Ancak mesleki eğitim merkezi öğrencilerinin diploma alabilmeleri için Millî Eğitim Bakanlığınca belirlenen fark derslerini tamamlaması zorunludur.*" hükmü doğrultusunda mesleki eğitim programları kapsamında öğrenim gören öğrencilerimiz, yürürlükteki mevzuat ve uluslararası hukuk çerçevesinde öğrenci statüsünde olup soru önergesinde ifade edilen kavramlarla tanımlanmamaktadır.

Mesleki Eğitim Merkezi Programı iş yeri temelli bir mesleki eğitim programıdır. Örgün eğitim sistemi içinde ortaöğretim kademesinde yer alan programa, ortaokulu tamamlayan her öğrenci isteği doğrultusunda kayıt olabilmektedir. Bu bakımdan mesleki eğitim merkezi programı toplumda belirli bir sosyo-ekonomik grubu hedeflememektedir.

Mesleki eğitim merkezlerinin iş ve işlemleri, örgün eğitim kurumları kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir. 9'uncu sınıfta sınıf tekrarına düşen öğrenciler; istemeleri hâlinde söz konusu Yönetmelik'in "Kontenjan belirleme, başvuru ve değerlendirme" başlıklı 38. maddesinin 4. fıkrasının (a) bendinde yer alan "*Nakil ve geçiş başvurusu, aralık ve mayıs ayları hariç olmak üzere her ayın ilk iş gününden başlayarak son iş gününden önce veli tarafından çalışma saatleri içerisinde öğrencinin öğrenim gördüğü okul müdürlüğüne dilekçe ile yapılır. Başvuru, öğrencinin nakil şartlarını taşıması hâlinde naklen gidilmek istenilen okul müdürlüğüne e-Okul sistemi üzerinden iletilir. Onay veya ret işlemi nakil istenilen okul müdürlüğünce e-Okul sistemi üzerinden ayın son iş günü çalışma saatleri içerisinde gerçekleştirilir.*" hükmü doğrultusunda Meslekî Eğitim Merkezi Programına kayıt yaptırabilmektedir. 2024-2025 eğitim öğretim yılı itibarıyla, 9. sınıfta sınıf tekrarına düşen 4.709 öğrenci, Mesleki Eğitim Merkezi Programına (MESEM) kayıt yaptırmıştır.

2023-2024 eğitim öğretim yılında Mesleki Eğitim Merkezi Programı kapsamında 3'ü ölümlü 68 iş kazası meydana gelmiştir.